

Fiziksel Benlik Envanteri Türkçe Versiyonunun Psikometrik Özellikleri

Emine ÇAĞLAR¹, F. Hülya AŞÇI², Naile BİLGİLİ³

1 Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Türkiye

2 Marmara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Türkiye

3 Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Türkiye

ÖZET

Bu çalışmanın amacı Ninot ve arkadaşları tarafından 2000 yılında geliştirilen, "Fiziksel Benlik Envanteri"nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesidir. Çalışmaya 187 kadın ve 106 erkek olmak üzere toplam 293 üniversite öğrencisi (yaş =21.97, Ss=1.71 yıl) katılmıştır. Fiziksel Benlik Envanteri (FBE) 25 madde ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Bu alt boyutlar; Genel Benlik Kavramı, Fiziksel Benlik Değeri, Sportif Yeterlik, Fiziksel Kondisyon, Fiziksel Çekicilik ve Fiziksel Kuvvet'tir. Katılımcılara FBE'nin yanısıra, Sosyal Fizik Kaygı (SFKE) ve Kendini Fiziksel Tanımlama envanterleri (KFTE) uygulanmıştır. FBE'nin yapı geçerliğini analiz etmek için doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Zamandaş geçerlik için KFTE ile, yakınsak geçerlik için ise SFKE ile FBE arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analizi ile incelenmiştir. Envanterin güvenilirliğini belirlemek için ise Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı hesaplanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre; ki-kare/serbestlik derecesi = 2.35, kök ortalama kare yaklaşım hatası (RMSEA) = 0.06, standardize edilmiş artık ortalamaların kare kökü (SRMR) = 0.07, normlaştırılmış uyum indeksi (NFI) = 0.96, normlaştırılmamış uyum indeksi (NNFI) = 0.96 ve karşılaştırmalı uyum indeksi (CFI) = 0.97 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar, elde edilen uyum indeks değerlerinin iyi ve mükemmel düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu sonuçlar FBE'nin Türkçe versiyonunun faktör yapısının desteklendiğini ve orijinal envanterin faktör yapısı ile benzerlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. FBE'nin alt ölçekleri ile KFTE'nin benzer alt ölçekleri arasında, .65 (Fiziksel çekicilik/Görünüm) ile .84 (Fiziksel Kondisyon/Dayanıklılık) arasında değişen pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Sosyal fizik kaygı ile FBE'nin alt ölçekleri arasında -.23 (Fiziksel kuvvet) ile -.45 (Fiziksel çekicilik) arasında değişen, negatif ve istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Bu bulgular envanterin zamandaş ve yakınsak geçerliğinin de desteklendiğini göstermektedir. Envanterin güvenilirliğini test etmek üzere hesaplanan Cronbach alfa iç tutarlık katsayıları .55 (Fiziksel çekicilik) ile .89 (Sportif yeterlik) arasında değişmektedir. Sonuç olarak, Fiziksel Benlik Envanteri Türkçe versiyonunun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olarak fiziksel benlik algısı araştırmalarında kullanılabilirliği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler : Fiziksel Benlik Algısı, Yapı Geçerliği, Yakınsak Geçerlik, Ayrıştırıcı Geçerlik, Güvenirlik

SOZ.846 Psychometric properties of Physical Self Inventory-Turkish version

ABSTRACT

The purpose of this study was to test the validity and reliability of the Turkish version of Physical Self Inventory (PSI). One hundred and eighty seven females and 106 males, totally 293 university students (M_{age} =21.97, SD=1.71 years) participated in this study. PSI consists of 6 subscales with 25 items. These subscales are Global Self Concept, Physical Self Worth, Physical Condition, Sport Competence, Physical Attractiveness, and Physical Strength. The Turkish version of PSI, Physical Self-Description Questionnaire (PSDQ), and Social Physique Anxiety Scale were administered to participants in a group setting. Confirmatory factor analysis (CFA) was used to test construct validity of PSI-Turkish version. In addition, Pearson correlation coefficients were calculated to see relationships between PSI-Turkish and PSDQ subscales for concurrent validity and between PSI-Turkish subscales and SPAS for convergent validity. Cronbach alpha coefficients were calculated to determine reliability. CFA results provided adequate fit for this sample. Good fit index values were obtained such as $\chi^2/df = 2.35$, RMSEA = 0.06, SRMR = 0.07, NFI = 0.96, NNFI = 0.96 and CFI = 0.97 for the model with 24 items. These findings showed that the PSI-Turkish version had similar factor structure with the original scale's six-factor structure. In terms of concurrent validity, it was found positive and statistically significant relationships between PSI-Turkish and PSDQ subscales ranging from .65 (Physical Attractiveness/Appearance) to .84 (Physical condition/Endurance). In addition, statistically significant and negative correlation coefficients were found between social physique anxiety and PSI-Turkish subscales, indicating convergent validity. These coefficients ranged from -.23 (Physical strength) to -.45 (Physical attractiveness). These findings revealed that concurrent and convergent validities of the PSI-Turkish were supported. Internal consistency coefficients of the PSI-Turkish subscales ranged from .55 (Physical attractiveness) to .89 (Sport competence). It can be concluded that PSI-Turkish version is a valid and reliable instrument to measure physical self-perception.

Keywords : Physical Self Perception, Construct Validity, Divergent Validity, Reliability